

RAKENTAJAT:

ALFR.
BJÖRKLUNDIN
RAUTAKAUPPA

Björklundin rautakauppa, K.H.Renlundin museo.

Johan Alfred Björklund (1850-1922) keskeytti koulunsa ja aloitti 13-vuotiaana kauppa-apulaisena Edvard Holmlundin liikkeessä Kokkolassa. Hankittuaan lisää työkokemusta mm. Finnilä & Co:n tukku-liikkeessä, Björklund avasi 1878 oman tukku-liikkeensä samassa rakennuksessa, jossa hän oli aikoinaan aloittanut apulaisena. Tuolloin vasta 28-vuotias yksityisyrittäjä onnistui vuosien mittaan kehittämään liiketoiminnastaan menestyvän yrityksen, jolla oli haarakonttoreita useissa maaseutukunnissa. Hän onnistui välttämään yritystensä vararikon 1890-luvulla, jolloin monet konkurssipesät myivät tavaroita alihintaan. 1910 Björklund sai kauppaneuvoksen arvonimen.

Alfred Björklund, K.H.Renlundin museo.

Björklundin molemmat liikekiinteistöt sijaitsivat Mannerheiminaukion, tuolloin Kauppatorin, laidoilla. Tukku- ja vähittäisliike siirtyi 1888 Torikadun varteen ja 1910 Björklund osti torin pohjoisreunalla Isokadulla sijainneen kiinteistön ja perusti siihen kaupungin ensimmäisen rautakaupan, ”Alfr. Björklunds järnhandel”. Rautakaupassa tosin saattoi naulojen rinnalla olla myynnissä myös sekahedelmiä ja tupakkaa. Kaupan johdossa oli vuoteen 1918 asti Björklundin poika Alfred Björklund nuorempi (1878–1920). Vuonna 1916 yrityksestä muodostettiin osakeyhtiö ”Ab Alfr. Björklunds Järnhandel Rautakauppa Oy”.

Björklundin rautakauppa nykyisen Mannerheiminaukion pohjoislaidalla vuonna 1957. Peter Slotte, K.H. Renlundin museo.

Vi Neristassbor rf, Kokkolan kotiseutuarkisto.

Pääliikkeidensä lisäksi Björklundilla oli parhaimmillaan seitsemän haaraliikettä mm. Kälviällä, Kannuksessa, Haapavedellä, Pulkkilassa, Vetelissä ja Pihtiputaalla. Liikkeisiin hankki tavaraa Kokkolassa toiminut tukkuliike ja kuljetukset maaseudulle hoidettiin hevosilla. Björklund harjoitti myös ulkomaankauppaa ja toi maahan mm. kahvia, jauhoja ja sokeria, kankaita, työkaluja ja paloöljyä. Suurin vientiartikkeli oli terva.

Oy. Alfr. Björklundin Rautakauppa

Kokkola
Puh. 2 33, 4 10 ja 1 27

Myy edullisesti:

Rakennustarpeita	Korkkimattoja	Vesijohtotarpeita
Taloustavaroita	Lakkoja	Sementti kaivonrenkaita
Työkaluja	Tapetteja	Pajahiihiä
Metsästystarpeita	Värejä	Kenttäahjoja
Urheilutarpeita	Öljyä	Porakoneita y.m.

Kokkola-lehti 23.2.1929

Till salu.
Ö. P., V. P. 1 g. 4 s. 6 r.
Walter A. Woods
Slättermaskiner
fmk 250 stycket. Prima *benmjöl*
11: 75 säcken.
M. Lundén, Vasa, Långviksgatan 41.

De mycket efterfrå-
gade
Vitos-gryn
har nu inkommit.
Alfr. Björklund.

Tyska Potäter

och
skrädt Kornmjöl
nu inkommet till
Alfr. Björklund.

Skrif-,
Post- &
Konsept- och
Läskpapper
å denna tidnings kontor.

OBS! Landtbrukare. OBS!
Deerings Ideal Slättermaskiner,

Sanomalehti Österbottningen 30.6.1899

Elektriska lampor,
Engelska ficklampsbatterier,
Barnkalkar & -slädar,
Skridskor,
Disk- & decimalvägar,
Bonvax m. m.
hos
A.-B. Alfr. Björklunds
Järnhandel O.-Y.

Sanomalehti
Österbottningen
8.3.1918

Ruisjauhoja Libaun, Räävelin,
Stettinin ja Bre-
merin,
Vehnäjauhoja Venäläisiä, Ameriikkalaisia, Ranska-
laisia ja Saksalaisia,
Ryyniä Riisi, Manna, Puuvetti, Kauran, Ohran, Vitos
ja Sago,
NISUNLIISEITÄ,
Viheriäisiä ja valkoisia
Herneitä,
Kahvia Portorico, Santos, Campinos, Rio ja Bahia,
Sokuria Stettinin Waasan ja Auran topissa, paloissa
ja krossissa
myy halvimpiin hintoihin tukuttain ja vähittäin
Alfr. Björklund.

Sanomalehti Österbottningen
31.1.1900

Kuurauskiveä,
Kiilloitusvaksia,
Marjanpoimimis-
koneita,
Sylttypurkkeja,
Rullakartiineja,
Fiskarsin auroja
myy
A.-B. Alfred Björklundin
Rautakauppa O.-Y.

Keskipojanmaa 8.1.1918

Observera!
Krut och dynamit,
stubintråd, dynamitknallhattar,
hagelgevär, hagel, hagelgevärspatroner, krutmått, laddstockar, patronutdragare m. m.
Elektriska lampor,
strömbesparande, 10 till och med
200 normalljus.
Ficklampsbatterier,
Torgväskor,
Toiletpapper.
Leksakslådan CUBE.
Alfr. Björklunds Järnhandel.
Gamlakarleby.

Sanomalehti Österbottningen
5.1.1915

Huomaa!
Paraita ikkunalasia,
„Tähti“ kattotervaa,
Tulenkestäviä tiiliä ja savea,
Mustaa ja galvaniseeratua kattopeltiä
Stern- Sementtiä
Pumppuja,
Kupari- ja rautarööriä,
Venetarpeita,
Linoleumimattoja,
Tapetteja,
Emalivärejä,
Polkupyörälakkaa,
Kiillotuspulveria,
Hopean, nikkelin ja kuparin puhdistamiseen,
Urheilutarpeita y. m. halvalla
Alfr. Björklundin
Rautakaupassa

Kokkola-lehti 1.7.1911

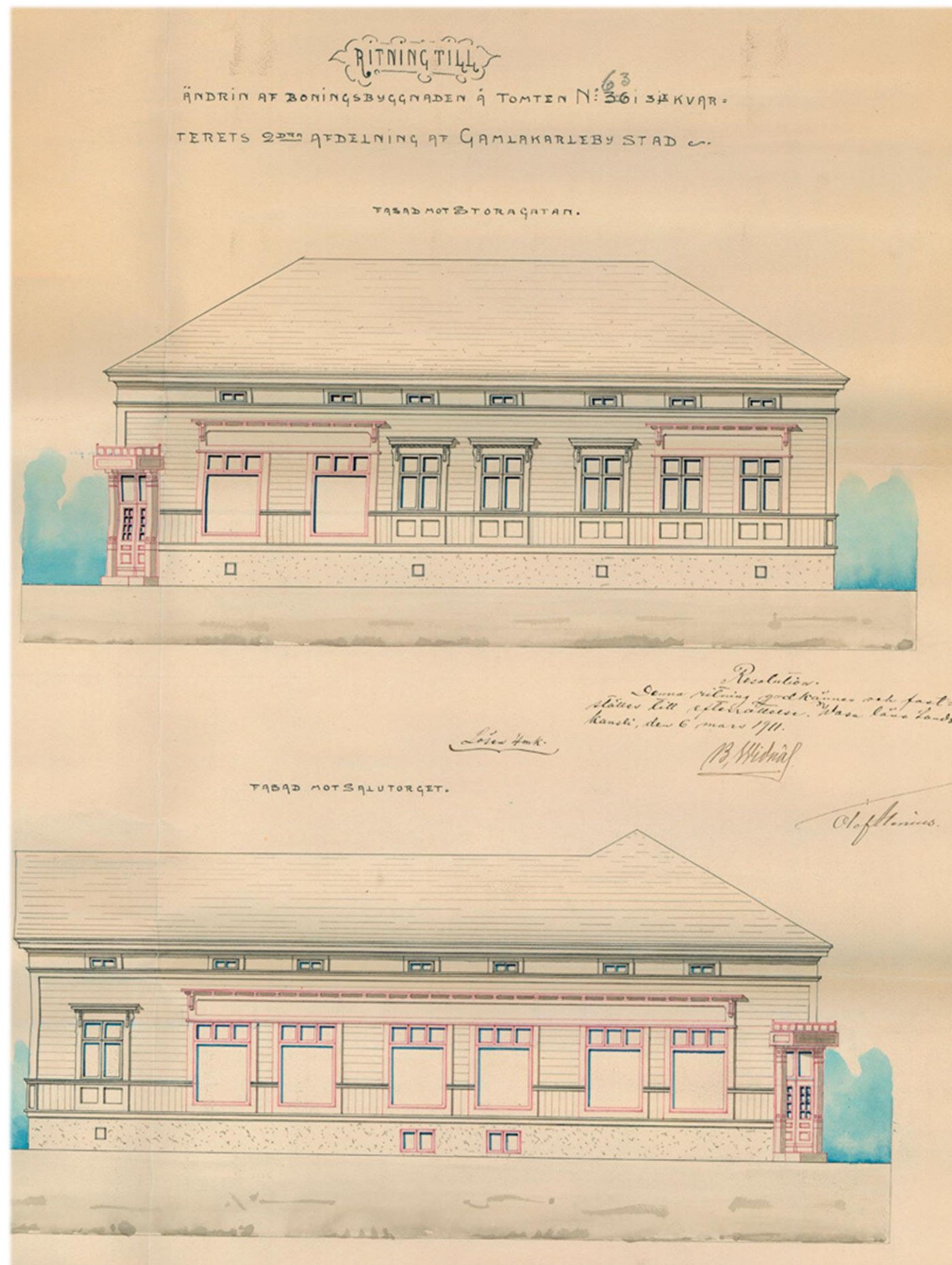
Alfred Björklund, K.H.Renlundin museo

Kauppaneuvos Björklundin luonnetta kuvaa hänen tapansa maksaa palkkaa. Alaiset saivat nostaa palkkaa kirjaimellisesti kaupan kassasta jättämällä siitä vastaavan kuitin. Kun eräs työntekijä halusi kerran selvittää oman vuosipalkkansa, kauppaneuvos vain vastasi "*Ota, mitä tarvitset, minä en ole sitä kieltänyt*".

Alfred Björklund osallistui kunnalliseen ja kirkolliseen päätöksentekoon ja oli osaomistaja useissa kokkolalaisissa yrityksissä. Vuodesta 1886 lähtien hän oli 30 vuoden ajan kaupunginvaltuutuksessa ja kirkkoneuvostoon hän kuului 32 vuoden ajan. Hän edusti kaupunkia muun muassa valtakunnallisissa liike- ja teollisuuskokouksissa. Björklund oli 1872 perustamassa purjehdusseura GSF:ää ja hän oli sanomalehteä kustantaneen Ab Österbottningenin perustajajäseniä 1898.

Björklundin rautakauppa 1923. K.H.Renlundin museo.

Alfred Björklundin perintö oli näkyvä osa kaupunkikuvaa lähes 90 vuoden ajan. Rautakauppa siirtyi perustajansa kuoleman jälkeen joksikin aikaa suvun hallintaan, kunnes yrityksen osakekanta 1940-luvun alussa myytiin Hartmanille Vaasaan. Kymmenen vuotta myöhemmin liikettä aiemmin johtanut Joel Sandkvist osti yrityksen, ja 1960-luvulla liike siirtyi helsinkiläisen Oy Renlund Ab:n omistukseen. Kiinteistö paloi vuonna 1972 ja paikalle rakennettiin myöhemmin kauppahalli.

Björklundin rautakaupan muutospiirustuksia, hyväksytty 1911. Kokkolan kaupunginarkisto.

Rautakaupan toimistotyöntekijöitä vuosien 1926-1927 tienoilla. Aina Sandelin. K.H.Renlundin museo.

Lähteet:

- Alfr. Björklunds järnhandel firar 40-årsjubileum. Sanomalehti Österbottningen tammikuu/1950
- Björklunds handelshus. Sanomalehti Österbottningen 13.6.1989
- Förtydligande om Björklunds. Sanomalehti Österbottningen 15.6.1989
- Granholm, Ole 2009: Yritteliästä väkeä
- Keskipohjanmaa-lehti 8.1.1918, Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot
- Kokkola-lehti 1.7.1911, 19.4.1913, ja 23.2.1929. Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot
- Märkesmän och -kvinnor i Karlebynejden, 1999
- Pulakka, Pentti (toim.) 1995: Keskipohjalaisia elämäkertoja
- Sanomalehti Österbottningen (mainokset) 30.6.1899, 31.1.1900, 5.1.1915, 8.3.1918, Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot
- Vi Neristassbor rf, Kokkolan kotiseutuarkisto
- www.kansallisbiografia.fi

Ompelukoneita, Mankelia, kierrekoneita, sähkösilitysrautoja, jäätelökoneita, Tuhkakuppia. Kukkapurkkia. Pöytäveitsiä Pöytäkelloja, Tarjottimia, Citronan puristimia, Verhotankoja, Vormuja, Hedelmävasuja, Hedelmäveitsiä, Hedelmäveitsipitimiä, Gon-gongeja, Talousvaakoj Kahvikalustoja, Veitsialustina Veitsikoria, Maustemyllyjä, hamyllyjä, Kynttiläjalkoja, Sateensuojapitimiä, Olkukaminoita, Maustetarjottimia Oljykeittiöitä, Parranajokalustoja, Tupakkakalustoja, Kirjoitustelineitä, Sokerisaksia, Hienon sokerin lusikoita, Viinin jäädyttäjiä. Kuparisia- Aluminiisia- ja Emaljeerattuja keittastioita, Pöytäkalustoja, Lasia, Kristalleja, Kiinalaisia porssiinia, Lippaita, pelikorttikoteloita, Luistimia, Isolapulloja y. m.

**Alfr. Björklundin Rautakaupassa
Kokkolassa.**

Kokkola-lehti 19.4.1913